

Ilmo Hyypä

15.6.2007

Asfalttinormitoimikunnan kokous 6/2007

Aika Perjantai 15.6.2007 kello 9:15
Paikka Nynas Oy, Äyritie 12 B, 01510 Vantaa
Osallistujat Rauno Turunen, OAMK, puheenjohtaja
Pirjo Kuula-Väisänen, TTY
Katri Eskola, Tiehallinto (saapui 9:45)
Matti Antikainen, Tiehallinto
Timo Blomberg, Nynas Oy
Vesa Laitinen, Lemminkäinen Oyj
Tuomo Laitinen, Infra ry (poistui 10:10)
Kyösti Laukkanen, VTT (saapui 9:35)
Seppo Kemppainen, Skanska Asfaltti Oy
Ilmo Hyypä, Destia, sihteeri

Poissa:
Seppo Kauppinen, Valtatie Oy
Erkki Greggila, Destia
Pekka Isoniemi, Helsingin kaupungin rakennusvirasto

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rauno Turunen avasi kokouksen 9:25.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja ja se hyväksyttiin muutoksitta.

3 Asfalttinormit

Tuomo Laitinen oli puhunut Asfalttinormien mainosmyynnistä Heikki Jämsän kanssa.

Mainosmyynti sekä myös painatus ja myynti on mahdollista ostaa kokonaispalveluna SML:n Maarakentajapalvelu Oy:ltä.

Sovittiin, että Ilmo Hyypä laatii tarjouspyynnön kokonaispalvelusta. Kun tarjous on saatu, tehdään päätös jatkotoimista.

4 EN-tuotestandardit ja Asfalttinormien uudistus

Aluksi Pirjo Kuula-Väisänen kertoi, ettei ollut saanut yhtään kommenttia kiviainesstandardeista viisivuotistarkastukseen liittyen. EU-tasolla muutosehdotusten käsittely vie joka tapauksessa 2-3 vuotta, eli välittömiä muutoksia ei ole näköpiirissä. Ilmassa on ollut lisäksi ajatus kaikkien eri kiviainesstandardien yhdistämisestä.

Ilmo Hyypä

15.6.2007

Pirjo Kuula-Väisänen oli ennen kokousta toimittanut jäsenille sähköpostitse Asfalttinormit 2008 (luonnos 1 12.6.2007). Kokouksen aluksi Pirjo jakoi vielä uuden version luvusta 4 Asfalttimassan laatuvaatimukset.

Pääosan esitetyistä muutoksista tehtiin jo kokouksen aikana.

» *Alkusanat ja johdanto*

Alkusanoina Katri Eskola toivoi korostettavan, että Asfalttinormit sisältävät vaatimuksia ja niitä täydentäviä ohjeita. Asfalttinormien pääasiallinen tehtävä on toimia EN-standardien kansallisena soveltamisohjeena ja siten urakoiden ja palvelusopimusten viiteasiakirjana. Edellä esitetty ei kuitenkaan estä normin käyttämistä oppikirjana tai yleisenä oppaana.

Johdannon osalta todettiin, että lentokenttiä koskevat kansainväliset vaatimusasiakirjat tulee mainita tekstissä, vaikka lentokenttiä koskevia erityisvaatimuksia itse normissa esitetäkään. Vaatimuksia noudatetaan lentokenttien päällystystöissä projektikohtaisesti. Sovittiin, että Rauno Turunen lähettää Pirjo Kuula-Väisänselle lentokenttiä koskevat vaatimusasiakirjat.

Todettiin, että johdannossa tulee voimakkaammin ottaa kantaa vaatimusten asettamiseen. Kokemuseräisiä ja toiminnallisia vaatimuksia ei tule asettaa samalle ominaisuudelle. Jäsenistöllä oli selvä mielipide, että vuoden 2000 normeissa vaatimusten asettamisesta ei ole ollut kyllin selviä ohjeita.

Ympäristö- ja turvallisuusvaatimuksista keskusteltiin. Todettiin, ettei kaikkia kyseeseen tulevia asiakirjoja tai tahoja voida normissa mainita.

Standardien käännöstyön yhteydessä esiintyneestä termistä muodonmuutoskestävyys päätettiin luopua ja pitäytyä aiemmin käytetyssä deformaatiokestävyydessä. Termiä deformaatiokestävyys voidaan pitää alalla vakiintuneena.

Timon ehdotuksesta päätettiin poistaa johdannon viimeinen kappale kokonaan. Kappaleessa käsiteltiin lukujakoa vanhoihin vuoden 2000 Asfalttinormeihin verrattuna.

Todettiin, että massan CE-merkintäkäytäntö tulee normissa esittää yksiselitteisesti, ettei pääse syntymään tilanteita joissa CE-merkintää edellytetään vaikka tuottaja itse levittää massan.

Myös InfraRYL ja Tiehallinnon stabilointiohje tulee mainita johdannossa.

» *Luku 2 Asfalttityypit ja niiden koostumus*

Pirjo Kuula-Väisänen kertoi uuteen normiin tekemästään muutoksesta. Vuoden 2008 Asfalttinormissa eri asfalttityyppistä käsittelevät tekstit ovat kuvien yhteydessä. Itse kuviin on tullut vain hyvin pieniä muutoksia.

Todettiin, että lietepintausta poistetaan asfalttityyppien joukosta. Myös BE-LP on poistettu uudesta normista.

Sovittiin, että otsikoksi muutetaan *Asfalttityypit ja pintaukset*.

Päätettiin poistaa kevyen liikenteen väylien massojen maksimiraekokoa koskeva raja.

Ilmo Hyypä

15.6.2007

Keskusteltiin jälleen kerran tiiviistä asfalttibetonista ja sen vaatimuksista. Todettiin, että SYKE:n ohje on kirjoitettu opasmaiseen tyyliin, eikä se näin ollen aseta kaikilta osin yksiselitteisiä vaatimuksia. Päätettiin pitää ABT-käyrät Asfalttinormissa ja säilyttää niiden tyhjätilavaatimuksena ≤ 3 tilavuus-%. Tiiviitä asfalttibetoneja käsittelevään kappaleeseen lisätään maininta; Tiiviitä asfalttibetoneja käytetään pääsääntöisesti ympäristönsuojaurakenteina.

Päätettiin jättää maininta emulsio-asfalttibetoneista ja säilyttää niiden lyhenteet ennallaan.

Asfalttinormien asfalttityypikuvien yhteydessä on esitetty esimerkit asfalttityyppien CE-merkinnästä.

Kuvien yhteydessä on aiemmasta poiketen maininta sideainepitoisuuden korjaamisesta kiviaineksen kiintotiheyden perusteella. Korjauskerroin on myös muuttunut. Aiemman 2700 kg/m^3 sijasta jatkossa käytetään 2650 kg/m^3 . Muutos aikaansaa noin 0,1 %-yksikön muutoksen sideainepitoisuuksiin.

PAB-massoille ei aseteta tyhjätilavaatimuksia koska tyhjätilaa ei pystytä luotettavasti määrittämään. EN-tuotestandardsissa vaatimukset on esitetty. PAB-massojen osalta merkinnän tyyppi B tarkoittaa suomalaista rakeisuutta. PABK 32 päätettiin muuttaa PABK 22:ksi. Sideainepitoisuusvaatimukseksi muutettiin $B_{\min 3,0}$.

SMA-massojen osalta muutettiin hieman johdantoa...*voidaan käyttää luonnonasfalttia*. Selluloosakuidun määrää muutettiin $0,3...0,5 \rightarrow 0,2...0,5$ massa-%. Maininta luonnonasfaltista poistettiin kuvien yhteydestä. SMA 20 muutettiin SMA 22:ksi sovitun perusseulasarjaan ja lisäseulasarjaan 1 perustuvan nimeämiskäytännön mukaisesti.

Valuasfalttien CE-merkinnästä poistetaan *kulutus*-sana.

Avoimien asfalttien osalta todettiin, että normeissa esitetään AA 5, AA 8, AA 11 ja AA 16. Todettiin myös, että usein avoimet asfalttituotteet ovat erikoistuotteita, eivätkä suinkaan normien mukaisia.

SIP-käännös on edelleen työn alla. Sovittiin, että Katri Eskola toimittaa käännöksen Pirjolle. SIP&SOP osalta lisätään uuteen Asfalttinormiin taulukko sideaineen ja kiviaineksen ohjemenekeistä. Määrät tulee kuitenkin tarkistaa.

Lietepintausta ja bitumistabilointia käsittelevät luvut jätetään pois.

» *Luku 3.1 Sideaineet*

Kohtaan 3.1.5 lisätään lause...bitumiemulsioiden käyttö on vähäistä ja sen ominaisuudet valitaan käyttökohteen mukaan. Todettiin, että on tarpeen lisätä määritelmät; mitataan = to be reported (TBR) ja ilmoitetaan = declared value (DV). Ilmoitetaan tarkoittaa, että valmistaja ilmoittaa raja-arvot. Päätettiin poistaa luvuista 3.1.3 ja 3.1.4 lauseet, jotka alkavat Suomessa suositellaan...

Ilmo Hyypä

15.6.2007

» *Luku 3.2 Kiviainekset*

Koostekiviainesten osalta tulossa muutokset 0/6 → 0/5 ja 0/20 → 0/22. Päätettiin lisäksi lisätä hienoaineksen läpäisyprosenttien tarkkuutta ottamalla yksi desimaali mukaan. Taulukossa 10 esitetyt vaihteluvälit (\pm) ovat %-yksikköinä.

Pirjo oli selvittellyt luvun 3.2.4.1 Mineraalikoostumus vaatimuksia. Asetettu vaatimus pehmeiden mineraalien määrälle ohuthietutkimuksessa on varsin tiukka. Pirjon ehdotuksesta prosenttiosuus nostettiin 10 % → 15 %:ksi.

Fillerikiviaineksiin ei ole tulossa muutoksia.

» *Luku 3.3 Lisäaineet*

Vesa Laitinen kertoi, että oli yrittänyt soittaa laatuvaatimusten tiimoilta Finn-poolille. Käsitys on, että toimittajista ainakin toinen tutkii vesipitoisuuden ja lämmönkeston. Lisäksi toimittajista toinen tekee määrytykset kerran vuodessa ja toinen pyydettäessä. Palataan asiaan tarkemmin ensi kokouksessa.

Keskusteltiin muista kuitutyypeistä. Todettiin, että valmistajan tulee osoittaa soveltuvuus.

Lisäaineet-lukuun päätettiin lisäksi lisätä maininta työturvallisuusasioiden huomioon ottamisesta ja siitä, että lisäaineiden käyttö urakoissa on dokumentoitava.

» *Luku 3.4 Asfalttirouhe*

Keskusteltiin rouheen määrää koskevista raja-arvoista. Todettiin, että mikäli kulutuskerroksen massa sisältää rouhetta yli 10 % ja kantavan kerroksen massa yli 20 %, tulee menetellä rouhestandardin SFS-EN 13108-8 mukaisesti. Edellä mainittuja pienemmällä rouhepitoisuuksilla tulee selvittää rouheen massatyyppi ja maksimirakoko, mutta rouhetta voidaan käyttää kuitenkin ilman erillistä ilmoitusta.

» *Luku 4 Asfalttimassan laatuvaatimukset*

Pirjo oli valmistellut luvun 4 sisällön. Luvun henki on tiukasti EN-standardien mukainen.

Todettiin, että vanhojen normien taulukko 34 voidaan ottaa uusiin normeihin liitteeksi.

Valuasfalttien osalta päätettiin muuttaa ajoratojen, siltojen ja paikoitusalueiden painumavaatimuksia 1...5 mm → 2...5 mm. Näin edellytystä Creep-kokeelle ei enää ole.

Ilmo Hyypä

15.6.2007

Tyhjätilavaatimukseen tehtiin pieni muutos AB-massojen osalta 0-5 → 0,5-6. Huomionarvoista on, että aiemmin tyhjätilalle asetettiin suosituksia. Kiviaineksen tyhjätiloista poistetaan maksimiarvot. ABK minimiarvo on 12 tilavuus-%. Valuusfaltti poistettiin kokonaan taulukosta 31.

Palattiin kulumiskestävyyteen. Standardissa ei ole Suomessa aiemmin käytettyjä kulumisluokkia vastaavia luokkia. Päätettiin ottaa Prall-arvoiksi 20, 28, 36 ja 45 ja SRK-arvoiksi 28, 36, 45 ja 55. Lisäksi päätettiin ehdottaa ruotsalaisille EN-standardiin lisättäväksi luokat 22 ja 26.

Standardien mukaisesti kaikki raaka-aineet on silmämääräisesti tarkistettava.

Asfalttimassan valmistuslämpötilojen osalta minimilämpötiloja ollaan euroopalaisella tasolla poistamassa energianäkökulmien takia. Todettiin, että asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

Käsiteltiin vielä tieltä otettuja massanäytteitä, joilla tässä yhteydessä tarkoitetaan tiivistämättömästä massasta otettuja näytteitä. Todettiin, että asia täytyy määritellä tarkasti, ettei sekaannusta poranäytteisiin tapahdu.

» *Luku 5 Asfalttipäällysteen laatuvaatimukset*

Todettiin, että *yleistä*-luvun toista kappaletta tulee täsmentää.

Tyhjätilavaatimukseen lisätään huomautus, ettei kuumennettujen saumojen tyhjätilaa tarvitse tutkia.

Katri Eskola kertoi, että aiemmin keskusteltuja kitkamittauksia ollaan toteuttamassa kesän aikana. Samassa yhteydessä Katri kertoi keskustelleensa kitkamittausmenetelmien tilanteesta Sami Petäjän kanssa. Euroopassa on tällä hetkellä seitsemän erilaista teknisesti määriteltyä menetelmää (technical specification). Huvittava yksityiskohta on, että WG 5:n päämandaatti kitkamittausstandardin valmistelu, mutta ryhmässä keskitytään lähinnä tasaisuusasioihin.

Päätettiin, ettei tasaisuusvaatimukseen oteta megakarkeusvaatimuksia. Keskusteltiin mäki- ja mutkaisten PAB-teiden IRI-vaatimuksista. Todettiin, että kyseessä on mittaustekninen ongelma, jota voidaan lieventää vakioimalla mittausnopeus ja asettamalla sille minimiarvo esimerkiksi 40 km/h. Lisäksi tulosten yhteyteen tulisi tarkemmin raportoida mittausolosuhteet.

Uramittausten osalta todettiin, että ainoa menetelmä on PTM-auto (PANK 5208). Keskusteltiin jälleen mittausleveyydestä. Asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

Kulutuskestävyyden (poranäytteet) osalta päätettiin odottaa tutkimustuloksia. Sovittiin kuitenkin, että koska tulokset eivät valmistu ennen lausuntokierrosta, laitetaan taulukkoon 41 vanhat vaatimukset. Samoin toimitaan deformaatiota koskevien vaatimusten suhteen.

Ilmo Hyypä

15.6.2007

» Lausuntokierros

Sovittiin, että Asfalttinormit 2008 laitetaan lausuntokierrokselle kun Pirjo on saanut tässä kokouksessa sovitut korjaukset tehtyä. Rauno kirjoittaa lausunto-pyyynnön heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Lausuntopyyntö pyritään lähettämään mahdollisimman laajasti alalla toimiville. Katri Eskola toimittaa Pirjolle osoitelistan Stabilointiohjeen lausuntokierroksesta. Lausunnot tulee tehdä viimeistään 17.8. ja ne toimitetaan Pirjo Kuula-Väisäselle, joka kokoaa niistä yhteenvedon kokouskäsitteilyn nopeuttamiseksi.

5 Muut EN-normiasiat

Ei käsitelty.

6 Muut asiat

Valtuutettiin Rauno Turunen kirjoittamaan Asfalttinormitoimikunnan Stabilointiohjetta koskeva lausunto.

7 Muut jäsenten esiintuomat asiat

Ei ollut.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous: 27.8.2007 klo 9:15-16:00 (huom! koko päivän kokous)
Skanska Oy, Paciuksenkatu 25 00270 Helsinki

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Rauno Turunen päätti kokouksen 16:15.

Helsinki 19.6.2007

Ilmo Hyypä

Jakelu:

Normitoimikunnan jäsenet
O. Himanka, Nynas Oy
K. Toikkanen, Tiehallinto
H. Jämsä, Asfalttiliitto ry
O. Anttila, Tiehallinto
A. Sund, Nynas Oy